

Instytut Pamięci Narodowej - Poznań

<https://poznan.ipn.gov.pl/pl7/nauka/konferencje-naukowe/33962,Interdyscyplinarna-konferencja-naukowa-Muzyka-w-PRL-Poznan-1820-listopada-2015.html>
19.04.2024, 20:40

Interdyscyplinarna konferencja naukowa „Muzyka w PRL” - Poznań, 18-20 listopada 2015

[więcej zdjęć](#)

W dniach 18–20 listopada 2015 r. w Instytucie Historii UAM przy ul. Umultowskiej 89a w Poznaniu odbyła się interdyscyplinarna konferencja naukowa „Muzyka w PRL”. Konferencję zorganizowało Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej Instytutu Pamięci Narodowej w Poznaniu wraz z Pracownią Historii Wizualnej Instytutu Historii Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu.

Konferencja ta była drugą, po sporcie, z cyklu konferencji „**W kręgu kultury PRL**”. W jego ramach poruszane są kluczowe problemy dotyczące kultury okresu Polski Ludowej, przywoływane są najważniejsze zjawiska, wydarzenia i dzieła tych czasów. W kręgu

zainteresowań organizatorów są głównie kwestie, które do tej pory nie znalazły należytego opracowania.

Na warsztatach organizatorzy wzięli muzykę poważną, rozrywkową i ludową PRL-u.

PROGRAM KONFERENCJI

Dzień pierwszy, środa, 18 listopada 2015 r.

9:00 otwarcie konferencji

- 9:30–10:10 wykład wprowadzający prof. dr hab. Maciej Gołąb (UWr), *Audiosfera PRL*

10:15–11:45 dyskusja panelowa: *Audiosfera w PRL – od teorii do praktyk codzienności*
Uczestnicy: Halina Benedyk, Tomasz Dziubiński, prof. dr hab. Waldemar Łazuga (UAM),
prof. dr hab. Krzysztof Meyer, Emilia Skalska, Krzysztof Wodniczak
Moderator: prof. UAM dr hab. Dorota Skotarczak (UAM)

11:45–12:15 dyskusja

12:15–12:30 przerwa

12:30–13:50 sesja I: *Śpiewem wychowując*

- prof. dr hab. Grzegorz Dąbkowski (SWPS Uniwersytet), *Szkolne podręczniki muzyczne okresu PRL*
- prof. US dr hab. Małgorzata Machałek (US), *Muzyka w programach kulturalno-oświatowych świetlic wiejskich w latach 1945–1970*
- dr hab. Joanna Król (US), *Rola piosenki w Związku Młodzieży Polskiej (1948–1957)*
- mgr Joanna Ewa Zaniewicz (SWPS Uniwersytet), *Piosenki patriotyczne w PRL – muzyka w służbie systemu czy przeciw systemowi władzy*

13:50–14:20 dyskusja

14:30–15:15 przerwa

12:30–13:50 sesja II: *Jazz*

- dr Igor Pietraszewski (UWr), *Jazz i polityka*
- dr Rafał Ciesielski (UZ), *Obraz jazzu w świadectwach krytyki muzycznej (1956–1964)*
- mgr Radosław Rakowski (SWPS Uniwersytet), *Od muzyki zakazanej do popularnej – jazz w Poznaniu w czasach PRL-u*
- lic. Michał Bruliński (UW/UMFC w Warszawie), *Niemoc na głosów kilka, czyli o*

przestrzeniach konfliktu między jazzem a realizmem socjalistycznym w Polsce w latach 1947–1949

13:50–14:20 dyskusja

14:30–15:15 przerwa

15:30–16:50 sesja I: Muzyka w bloku komunistycznym

- mgr Sebastian Borchers (Folkwang Universität), *Polsko-niemiecka relacja w muzyce współczesnej od 1956 do 1976 w tle współpracy kompozytorów polskich z instytucjami muzycznymi w NRF i w NRD*
- mgr Iwona Łyko (Narodowe Archiwum Filmowe w Pradze), *Rola muzyki w kształtowaniu kultury popularnej w Czechosłowacji w czasach socjalizmu*
- dr Tomáš Hučko (Uniwersytet Św. Cyryla i Metodego w Trnawie), *Echa bigbitowej fali w czechosłowackim i węgierskim kinie lat sześćdziesiątych*

16:50–17:20 dyskusja

17:20–17:35 przerwa

15:30–16:50 sesja II: Muzyka ludowa

- dr Piotr Krzyżanowski (PWSZ w Gorzowie Wlkp.), *Muzyka cygańska w pętli komunizmu, czyli produktywizacja zespołów cygańskich w PRL*
- dr hab. Jadwiga Hučková (UJ), *Jutro się będzie tańczyć wszędzie, czyli o użyteczności muzyki ludowej*
- prof. US dr hab. Bogdan Matłowski (US), *Muzyka ludowa na Pomorzu Zachodnim w latach 1949–1970 na przykładzie wybranych Zespołów Pieśni i Tańca*
- dr Agata Kusto (UMCS), *Mainstream i underground. Muzyka ludowa na Lubelszczyźnie w latach 1944–1970*

16:50–17:20 dyskusja

17:20–17:35 przerwa

17:40–19:40 sesja I: Bohaterowie i antybohaterowie

- dr Ewa Rzana-Szczepaniak (AM w Poznaniu), *„Grupa 49”*
- dr hab. Piotr Chlebowski (KUL), *„Muszę opuścić Polskę!”. Historia Andrzeja Panufnika*
- mgr Karolina Bindel (UWr), *Zbigniew Turski (1908–1979) – muzyczny antybohater PRL-u*
- dr Ilona Dulisz (UW-M w Olsztynie), *Recepcja muzyki Feliksa Nowowiejskiego w Polsce Ludowej*

- dr hab. Artur Pasko (UwB), *Polscy muzycy na igrzyskach olimpijskich*
- mgr Mateusz Lipko (IPN w Szczecinie), *Wizjoner Andrzej Korzyński*

19:40–20:10 dyskusja

17:40–19:40 sesja II: Muzyka w drugim obiegu i na emigracji

- prof. UAM dr hab. Dobrochna Dabert (UAM), *Drugoobiegowa refleksja krytyczna nad polską kulturą muzyczną w latach osiemdziesiątych*
- dr Konrad Knoch (ECS/UG), *Publicystyka o tematyce muzycznej występująca w drugim obiegu w Gdańsku w latach osiemdziesiątych*
- dr hab. Jacek Nowakowski (UAM), *Funkcje muzyki filmowej w polskim filmie emigracyjnym po 1981 r.*
- dr hab. Violetta Wejs-Milewska (UwB), *Kultura muzyczna w PRL-u z perspektywy emigracji (głos Romana Palestra i Andrzeja Panufnika)*
- mgr Jan Annusewicz (AAN), *Musical „Kolęda-nocka” trzydzieści cztery lata później oczami autorów i w dokumentach zgromadzonych w Archiwum Akt Nowych*
- prof. UAM dr hab. Dorota Skotarczak (UAM), *Zachodnie wpływy w piosence*

19:40–20:10 dyskusja

Dzień drugi, czwartek, 19 XI 2015 r.

9:00–11:00 sesja I: W krzywym zwierciadle

- dr Diana Maksymiuk (IPN w Białymstoku), *„Różowe świnki to my!” O historii i twórczości pewnego kabaretu*
- lic. Jakub Romaniak (UAM), *Konteksty polityczne w piosenkach kabaretu Tey*
- lic. Ewa Martinek (UAM), *Rzeczywistość w krzywym zwierciadle w kabarecie Gallux Show*
- lic. Aleksandra Piłat (UAM), *Analiza twórczości Kabaretu Starszych Panów. Odniesienia do współczesności czy nostalgia za czasami międzywojennymi?*
- mgr Wiktor Gardocki (UwB), *Cenzura wobec występów kabaretowych w latach osiemdziesiątych*
- mgr Tomasz Bazylewicz (UAM), *Narracja komiksowa o muzyce w czasach PRL na przykładzie jazzu*

11:00–11:30 Dyskusja

11:30–11:45 Przerwa

9:00–11:00 sesja II: Big beat

- prof. dr hab. Zbigniew Zaporowski (UMCS), *„Z obłoków na ziemię”. Powstanie i losy zespołów oraz muzyków rockowych w PRL-u w latach sześćdziesiątych*
- mgr Patryk Mamczur (UJ), *Big beat. Polska odpowiedź na rock and rolla?*
- mgr Monika Marciniak (V LO w Białymstoku), *Bigbitowiec na etacie, czyli złote lata muzyki rozrywkowej w Białymstoku*
- dr Mariusz Gradowski (UW), *Przemiany stylów i gatunków polskiej muzyki młodzieżowej. Przypadek zespołu Niebiesko-Czarni*
- mgr Piotr Orzechowski (IPN w Poznaniu), *„Dzięcioły” – zespół muzyczny Wyższej Szkoły Rolniczej w Poznaniu*
- dr Jakub Kasperski (UAM), *Miłość w czasach zarazy – tematyka miłosna w piosenkach rockowych z okresu PRL*

11:00–11:30 Dyskusja

11:30–11:45 Przerwa

11:50–13:10 sesja I: Cenzura

- dr Magdalena Budnik (UwB), *Cenzurowanie tekstów piosenek zespołów punk-rockowych w pierwszej połowie lat osiemdziesiątych. Na wybranych przykładach*
- dr Maciej Fic (UŚ), *Cenzura w polskiej muzyce rockowej dekady lat osiemdziesiątych XX w. (na podstawie literatury dokumentu osobistego)*
- dr Joanna Skolik (UO), *Gry z cenzurą Jacka Kaczmarskiego*
- lic. Małgorzata Piguła (UMK), *Czego radio nie chciało grać, czyli trochę o zakazanych piosenkach*

13:10–13:40 Dyskusja

13:45–14:30 Przerwa

11:50–13:10 sesja II: Muzyka sakralna

- dr hab. Elżbieta Wojcieszek (IPN w Poznaniu), *Musica sacra w PRL*
- dr Jarosław Wąsowicz SDB (Archiwum Salezjańskie Inspektorii Piłskiej), *Muzyka kościelna zaangażowana. Reminiscencje sytuacji Kościoła w PRL w tekstach pieśni i piosenek religijnych*
- mgr Krzysztof Kolasa (IPN w Łodzi), *Festiwal piosenki religijnej „Sacrosong 69” w Łodzi na cenzurowanym*
- lic. Paweł Pasternak (UMFC w Warszawie), *Przyczynki do historii budownictwa organowego w PRL*

13:10–13:40 Dyskusja

13:45–14:30 Przerwa

14:40–17:00 sesja I: Władze wobec muzyki

- dr Ryszard Stefanik (US), *Piosenka sportowa w polityce władz państwowych w latach 1949–1956*
- dr Rafał Szubert (AWF we Wrocławiu), *Muzyka w wiejskich organizacjach sportowych w latach 1944–1956*
- mgr Paweł Jagło (Muzeum Historyczne Miasta Krakowa), *Muzyka rozrywkowa w Nowej Hucie 1950–1990*
- mgr Marcin Sroka (UO), *Muzyka w polityce władz partyjnych województwa opolskiego w latach 1950–1990*
- dr Mieczysław Kopeć (Instytut Geopolityki w Częstochowie), *Estrada Ziemi Lubuskiej Przedsiębiorstwo Państwowe w Zielonej Górze*
- mgr Paweł Nowik (IPN w Białymstoku), *„Muzyka na podstuchu”*
- dr Karolina Bittner (IPN w Poznaniu), *Antypaństwowa, antykomunistyczna, antyradziecka. Aparat bezpieczeństwa Polski Ludowej wobec piosenki*

17:00–17:30 dyskusja

17:30–17:45 przerwa

14:40–17:00 sesja II: Muzyka i media

- dr Agnieszka Janiak (Dolnośląska Szkoła Wyższa), *„Czas wielkiego gadania” o muzyce. Manifesty muzyczne realizmu socjalistycznego w polskiej prasie w latach 1947–1956*
- dr Magdalena Żmijkowska (UW-M w Olsztynie), *Muzyka na łamach studenckiego tygodnika „ITD” w latach 1960–1989*
- mgr Agnieszka Lakner (UJ), *Tu Fala 49, tu Fala 49. Włączamy się – rola Polskiego Radia w kształtowaniu kultury muzycznej w Polsce w latach 1949–1956*
- mgr Małgorzata Sułek (UJ), *Pieśń masowa na falach eteru... Obecność socrealistycznego repertuaru na antenie Polskiego Radia w latach 1949–1956*
- mgr Lilianna Zalesińska, *Opera radiowa jako nowy gatunek sztuki dramatycznej w ramach mecenatu Polskiego Radia. Rola radia w popularyzacji muzyki operowej*
- dr Joanna Cieślik-Klauza (UMFC w Warszawie Wydział Instrumentalno-Pedagogiczny w Białymstoku), *Muzyka filmowa w pierwszych latach PRL*

17:00–17:30 dyskusja

17:30–17:45 przerwa

17:50–19:30 sesja I: Muzyczna postpamięć

- lic. Piotr Krajewski (UAM/AM w Poznaniu), *Muzyczna postpamięć. III Symfonia Henryka Mikołaja Góreckiego*
- mgr Ziemowit Socha (UWr), *Muzyka warszawskiej ulicy w czasach niemieckiej okupacji widziana w obiektywie filmu „Zakazane piosenki”. Próba analizy socjologicznej*
- mgr Arkadiusz Nyzio (UJ), *PRL i postkomunizm w polskiej muzyce rockowej lat dziewięćdziesiątych XX w.*
- mgr Marcin Jurek (UAM/IPN w Poznaniu), *Polskie podziemie niepodległościowe w muzyce popularnej*
- dr Robert Losiak (UWr), *Muzyka w pejzażu dźwiękowym Wrocławia czasów PRL w doświadczeniu mieszkańców miasta*

19:30–20:00 dyskusja

20:10–20:50 przerwa

21:00 audycja słowno-muzyczna

17:50–19:30 sesja II: Na czym grać? Z czego słuchać?

- dr Regina Pacanowska (UAM), *Znane marki i cenione produkty. Polscy producenci sprzętu nagłaśniającego w sychłowym okresie PRL i na początku przemian*
- Bartosz Pacuła (UJ), *Sprzęt audio w PRL-u*
- mgr Przemysław Piłaciński (UW), *Organy elektroniczne Unitry – erzac czy (nieodkryta) klasyka?*
- dr Marcin Trojecki (Zespół Szkół w Baczyńcu), *Gorzowskie „Stilonówki”*

19:30–20:00 dyskusja

20:10–20:50 przerwa

21:00 audycja słowno-muzyczna

Dzień trzeci, piątek, 20 XI 2015 r.

9:00–10:40 sesja I: Wokół piosenki

- mgr Wioleta Muras (UWr), *„Po co śpiewać piosenki” – postawa kompozytorska Witolda Lutosławskiego wobec muzyki rozrywkowej w audiosferze lat pięćdziesiątych i sześćdziesiątych*
- dr Radosław Marcinkiewicz (UO), *Ideonimy albumów Czesława Niemena i jego zespołów*
- mgr Anna Warych-Czajka (UJK), *„W pedetach ciągle maj...” Językowo-kulturowy obraz PRL w tekstach piosenek Agnieszki Osieckiej*
- dr Alicja Przyszlak (UO), *Skrzydlate słowa wywodzące się z utworów muzycznych*

okresu PRL-u w dzisiejszej polskiej przestrzeni językowo-kulturowej

- dr Rafał Reczek (IPN w Poznaniu), *Protest song – pieśń protestu w realiach państwa komunistycznego na przykładzie polskiej muzyki. Analiza utworów Czesława Niemena, Perfectu, Krystyny Prońko, Jana Pietrzaka i innych twórców okresu*

10:40–11:10 Dyskusja

11:10–11:25 Przerwa

9:00–10:40 sesja II: Rock

- dr Krzysztof Gajda (UAM), *„Boom polskiego rocka”. Uwagi i wątpliwości*
- mgr Anna Baka (UWr), *Wolność kontrolowana? Jak rock próbował przechytryć komunę, a komuna rocka*
- dr Anna Idzikowska-Czubaj (UAM), *Muzyka rockowa w PRL-u. Obszary buntu, uległości i negocjacji z systemem*
- dr Tomasz Toborek (IPN w Łodzi), *Jarocińska wolność w realiach PRL. Kilka perspektyw postrzegania Festiwalu Muzyków Rockowych*
- dr Marcin Dyś (UWr), *Festiwal w Jarocinie – historia, funkcjonowanie i znaczenie dla polskiej kultury*

10:40–11:10 Dyskusja

11:10–11:25 Przerwa

11:30–13:30 sesja I: Muzyka klasyczna

- dr Monika Karwaszewska (AM w Gdańsku), *Polska muzyka ideowo zaangażowana – twórcy, formy i gatunki*
- dr Paweł Szulc (IPN w Szczecinie), *Między misją a zleceniem politycznym. Szczecińscy filharmonicy w okresie stalinowskim*
- dr Przemysław Wojciechowski (AP w Poznaniu)/ Tadeusz Boniecki (Filharmonia Poznańska/ Teatr Wielki w Poznaniu), *Muzyka operowa i symfoniczna w Poznaniu w powojennej rzeczywistości (1945–1970)*
- dr Renata Knyspel-Kopeć (Instytut Geopolityki w Częstochowie), *Działalność artystyczna Filharmonii Zielonogórskiej w okresie PRL*
- mgr Mirosław Biełaszko (IPN w Warszawie), *Postawy dziennikarzy muzycznych w PRL (klasyka)*
- dr Danuta Gwizdalanka, *Środowisko muzyczne w świetle akt MSW*

13:30–14:00 Dyskusja

14:00–14:45 Przerwa

11:30-13:30 sesja II: Rock

- dr Artur Trapszyc (Muzeum Etnograficzne w Toruniu), *Peace love and freedom. Hipisowskie tony w polskiej muzyce rozrywkowej przełomu lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych XX w.*
- dr Xawery Stańczyk (UW), *„Cokolwiek to znaczy”. Fenomen muzyki intuicyjnej i improwizowanej na przełomie lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych*
- dr Jacek Kurek (UŚ), *Szukaj, Burz, Buduj... SBB a PRL*
- mgr Klaudia Rachubińska (UW), *W roku 1982 ktoś otworzył encyklopedię i nie było tam jeszcze hasła „różowe czuby”. Echa Wielkiej Awangardy w estetyce (i polityce) polskiego punku*
- lic. Magdalena Wąż (UJ), *Muzyka punk rockowa w kontekście transformacji systemowej na przykładzie wybranych zespołów nowej fali*
- mgr Mateusz Kicka (UJ), *Punki, metalowcy, hipisi, rockersi i rastafarianie – muzyczne subkultury końca PRL w polskim kinie dokumentalnym*

13:30-14:00 Dyskusja

14:00-14:45 Przerwa

15:00-17:00: Festiwale

- dr Tomasz Tarnawczyk (PWSZ w Sanoku), *Dwa Festiwale Muzyki Polskiej. Od muzycznej autarkii do „Warszawskiej Jesieni”*
- lic. Agata Łysakowska (UAM), *Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej w Opolu w obiektywie Polskiej Kroniki Filmowej*
- dr Magdalena Parus (AG-H), *Wyśpiewana historia – pamięć mieszkańców miasta o Krajowym Festiwalu Piosenki Polskiej w Opolu (1963-1989)*
- mgr Danuta Nowak (UZ), *Festiwale Piosenki Radzieckiej – wizytówka Zielonej Góry w latach 1965-1989*
- lic. Anna Mrowiec (AG-H), *Propagandowe oblicze Festiwalu Piosenki Żołnierskiej w Kołobrzegu w latach 1967-1989*
- dr Bogusław Tracz (IPN w Katowicach), *„Chórem afirmując budowę socjalistycznej Polski”. Ogólnopolski Festiwal Pieśni Zaangażowanej 1968-1980.*

17:00-17:30 Dyskusja

17:30 Podsumowanie i zamknięcie konferencji

PLIKI DO POBRANIA

[Karta uczestnictwa \(pdf, 68.61 KB\)](#)

[Karta uczestnictwa \(doc, 35 KB\)](#)

[Muzyka-w-PRL-PROGRAM \(pdf, 128.87 KB\)](#)